Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scéimeanna Marcála	*Scrúduithe Ardteistiméireachta, 2005*
Gaeilge	*Gnáthleibhéal*
Marking Scheme	*Leaving Certificate Examination, 2005*
Irish	*Ordinary level*

SCRÚDUITHE TEISTIMÉIREACHTA, 2005

GAEILGE

ARDTEISTIMÉIREACHT, GNÁTHLEIBHÉAL

SCÉIM MHARCÁLA

(N.B. Tharlódh go ndéanfaí athruithe nó leasuithe ar chodanna den Scéim seo ag an gComhdháil Mharcála.)

GINEARÁLTA

Ní mór do na Scrúdaitheoirí Cúnta an mharcáil a dhéanamh i ndúch dearg. Ní mór dóibh na mórbhotúin ach go háirithe a mharcáil (níl ceartú i gceist) trí líne dhearg a tharraingt fúthu.

Is cóir na marcanna a bhronntar ar fhoranna éagsúla na gceisteanna agus na bhfocheisteanna (de réir mar a áireofar ag an gComhdháil iad) a thaispeáint go soiléir san ionad cuí ar fhreagarleabhar an Iarrthóra.

PÁIPÉAR I (220 marc)

CEIST 1	**- CEAPADÓIREACHT -**	**120 MARC**

'Freagair do rogha **dhá cheann** de **A, B, C, D** anseo.'

I gcás A, B, C, agus D (Dhá cheann le freagairt)

Leathleathanach nó breis:	Tasc	= 3 mharc	}
			}
	Ábhar	= 9 marc	}= 60 marc x 2= 120 marc
			}
			}
	Cumas Gaeilge	= 48 marc	}

[Cumas gaeilge = (i) fairsinge agus saibhreas Stór Gaeilge an iarrthóra (= 40%) móide

(ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge (= 50%) agus le litriú (= 10%).]

[Gearrfar pionós ar iarrthóirí de bharr nach bhfuil na hiarrachtaí ceapadóireachta ad rem.]

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir Cúnta an marc a bhronntar as 12 (Ábhar) agus an marc a bhronntar as 48 (Gaeilge) a thaispeáint go soiléir ag bun na n-iarrachtaí ceapadóireachta.

[**Nóta:** Maidir le `Gaeilge Lochtach' a luaitear leis na ceisteanna ina dhiaidh seo = Lochtanna a fhaightear ar fhreagra an iarrthóra i dtaca leis na gnéithe seo a leanas: (i) fairsinge agus oiriúnacht Stór Gaeilge an iarrthóra, móide (ii) beachtas maidir le máistreacht cruinnúsáide ar na príomhghnéithe de cheart na Gaeilge.
(i) agus (ii) sa chóimheas 40% : 60%]

CEIST 2 (A + B)	- LÉAMHTHUISCINT -	100 marc

'Freagair **A** agus **B** anseo.'

A (50 marc)

(i)	Dhá fháth a raibh na chéad bhlianta scoile dian ar Phádraig	(5 mharc x 2)	=10 marc;
(ii)	Rud amhain a d'fhoghlaim sé- seachas ábhair acadúla- sa mheánscoil.		= 10 marc.
(iii)	Luaigh **dhá** phost a bhí aige tar éis na scoile.	(5 mharc x 2)	= 10 marc.
(iv)	An fáth ar dhíol sé an oifig dlí.		= 10 marc.
(v)	Luaigh **dhá** fháth a bhfuil bród ar Phádraig.	(5 mharc x 2)	= 10 marc.

<u>[Gaeilge Iochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]</u>

B (50 marc)

(i)	**Dhá** phointe eolais faoi Sharon Ní Bheoláin.	(5 mharc x2)	= 10 marc.
(ii)	Rud a léiríonn an suim ag a lán daoine sa chlár.		= 10 marc
(iii)	**Dhá** rud a rinne Sharon ar an gclár.		= 10 marc
(iv)	Fadhb **agus** rud deas faoi bheith ag taisteal timpeall.	(5 mharc x 2)	= 10 marc
(v)	Cad eile seachas cláir theilifíse atá in Turas Teanga		=10 marc

[<u>Gaeilge Iochtach: 0 - 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh</u>.]

[Gearrfar pionós i ngeall ar iomarcaíocht.]

<u>**Nóta**</u>: Taispeánfar go soiléir na marcanna a ghnóthaíonn iarrthóirí as an mbuneolas a aimsiú, na marcanna a bhaintear i ngeall ar an nGaeilge a bheith lochtach agus na marcanna a bhaintear i ngeall ar iomarcaíocht san ionad cuí ar an bhfreagarleabhar.

Páipéar II (110 marc)

Roinn A (Cúrsa Ainmnithe) nó Roinn B (Cúrsa Roghnach) a fhreagairt.
Ní bheidh marcanna le gnóthú i gcás nach gcloífear leis an riail seo.

ROINN A	- CÚRSA AINMNITHE -

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1	- PRÓS AINMNITHE-	(55 mharc)

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) Cuntas ar imeachtaí. (***Clann Lir***) = 25 mharc }
} = 35 mharc

(ii) Cén sort duine é Lear? }
Cur síos gairid air. = 6 mharc } }
Fáth ar thaitin (nó nár thaitin) sé/ leat. } = 10 marc }
Dhá fháth. = 2 mharc x 2 = 4 mharc } }

<u>Nó</u>

(i) Cuntas ar ar tharla don bhuachaill ó d'fhág sé an teach nó gur chas sé lena mháthair.
(***Amuigh Liom Féin***) = 25 mharc }
}
} = 35 mharc
(ii) Cén sort duine é Daideo? = 2 mharc} }
Cur síos gairid air. = 4 mharc} } }
Thaitin/Níor thaitin. **Dhá** fháth. 2 mharc x 2 = 4 mharc} = 10 marc}

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair a luadh faoin téama atá roghnaithe agat as na téamaí atá luaite. = 20 marc

<u>nó</u>

Cuntas gairid ar **dhá** rud i gceann **amháin** de na saothair a luadh, }
a thaitin leat **nó** nár thaitin leat }
2 mharc + (9 marc x 2) } = 20 marc

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1= 55 mharc

<u>Nóta</u>: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a), <u>agus</u> na marcanna céanna i gcuid (b), a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2	**- FILÍOCHT AINMNITHE -**	**(55 mharc)**

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) Téama **i d'fhocail féin**. (***Bríd Óg Ní Mháille***) = 10 marc}
}
(ii) **Dhá** phictiúr den dúlra = 4 mharc x 2 = 8 marc }
}
(iii) Cad atá i gceist leis na línte? = 7 marc } = 35 mharc
}
(iv) An maith leat an dán ? = 2 mharc} }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc}

<u>nó</u>

(i) Téama an dáin. (***Chlaon mé mo Cheann***) = 10marc}

(ii) Pictiúr ar óige an fhile. **Dhá** phointe = 8 marc }

(iii) Mínigh na línte. = 7 marc }

(iv) Ar thaitin an dán leat? = 2 mharc}
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc}

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil sa dán, ***Treall***, faoin mothúchán atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. = 20 marc

nó

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin, ***Treall***, =14 mharc}
Pictiúr a thaitin leat **nó** nár thaitin leat = 6 mharc}
= 20 marc}

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a), agus na marcanna céanna i gcuid (b), a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar

ROINN B	**- CÚRSA ROGHNACH -**

Ceist 1 agus Ceist 2 a fhreagairt anseo.

CEIST 1	**- PRÓS ROGHNACH-**	**(55 mharc)**

'**Freagair (a) agus (b) anseo.**'

(a)

(i) Cuntas ar charachtar a thaitin /nár thaitin leat. (**Scéal Béaloidis**)
= 23 mharc }
Teideal an scéil / ainm an údair. = 2 mharc } = 25 mharc}
(ii) Eachtra i bhfeidhm ort = 10 marc}
= 35 mharc

nó

(i) Cuntas ar an mothú is láidre. (**Gearrscéal)** = 23 mharc }
Teideal an scéil/ ainm an údair. = 2 mharc }= 25 mharc }

(ii) Cur síos ar phearsa a thaitin/ nár thaitin leat = 10 marc }

= 35 mharc

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a) faoin mothú/téama atá roghnaithe agat as na mothuithe/téamaí atá luaite.
= 18 marc }
} = 20 marc
Teideal an tsaothair / ainm an údair. = 2 mharc}

nó

Cuntas gairid ar **dhá** rud i gceann amháin de na saothair eile nár úsáid tú i gcuid (a), dhá rud a thaitin leat **nó** nár thaitin leat.

= 9 marc x 2 = 18 marc }
} = 20 marc
Teideal an tsaothair/ainm an údair. = 2 mharc}

[Gaeilge lochtach: 0 – 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 1 = 55 mharc

<u>Nóta</u>: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a), <u>agus</u> na marcanna céanna i gcuid (b), a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar.

CEIST 2	**- FILÍOCHT ROGHNACH-**	**(55 mharc)**

'**Freagair (a) <u>agus</u> (b) anseo.**'

(a)

(i) Mothú is láidre. Dhá fháth (Dán **nua** a chum **fear**.) = 7 marc }
}
(ii) Cur síos **i d'fhocail féin** ar dhá íomhá. = 5 mharc x 2 = 10 marc }
}
(iii) Sórt atmaisféir sa dáin. = 6 marc } = 35 mharc
}
(iv) An maith leat an dán? = 2 mharc}
}
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc } = 10 marc }
}
Teideal an dáin / file a chum. = 2 mharc }

<u>Nó</u>

(i) Téama. (Dán nua le **fear** nó **bean**) = 8 marc
}
(ii) Trácht gairid ar úsáid as meafair/ codarsnacht/athrá. = 8 marc }
}
(iii) Baint ag an teideal le hábhar an dáin = 7 marc }] = 35 mharc

(iv) An thaitin an dán leat ? = 2 mharc} }
Dhá fháth. = 4 mharc x 2 = 8 marc} = 10 marc }
}
Teideal an dáin / ainm an fhile. = 2 mharc }

[Gaeilge lochtach: 0 – 5 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

(b)

Cuntas gairid ar a bhfuil i ndán a chum **fear** agus nár úsaid tú i gcuid (a) faoi mhothúchán amháin atá roghnaithe agat as na mothúcháin atá luaite. = 18 marc	}	
Teideal an dáin / ainm an fhile = 2 mharc	}	= 20 marc

nó

Cuntas gairid ar phríomhsmaointe an dáin a chum **fear** agus nár úsaid tú i gcuid (a). = 12 mharc	}	
Cuntas gairid ar íomhá /meafar **amháin** a thaitin leat **nó** nár thaitin leat = 6 mharc	}	= 20 marc
Teideal an dáin / ainm an fhile = 2 mharc	}	

[Gaeilge lochtach: 0 - 3 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Ceist 2 = 55 mharc

Nóta: Caithfidh an Scrúdaitheoir an marc a bhronntar don Ábhar agus an marc a bhaintear i ngeall ar Ghaeilge lochtach i gcuid (a), agus na marcanna céanna i gcuid (b), a thaispeáint go soiléir sna hionaid chuí ar an bhfreagarleabhar

CLUASTUISCINT (120 marc)

Cuid A :

Fógra a hAon	3 + 3 + 4 + 4
Fógra a Dó	3 + 4 + 3 + 4
Fógra a Trí	4 + 3 + 3 + 4

Cuid B :

Comhrá a hAon	3 + 4 + 4 + 4
Comhrá a Dó	4+ 4 + 4 + 4 + 4 + 4
Comhrá a Trí	3 + 3 + 3 + 3

Cuid C :

Píosa a hAon	3 + 4 + 4 + 4
Píosa a Dó	3 + 3
Píosa a Trí	3 + 3

[Gaeilge lochtach: 0 - 12 a bhaint den iomlán a gnóthaíodh.]

Nóta: Míneofar an córas a thuilleadh ag an gComhdháil. Pléifear samplaí freisin as na freagarleabhair.

Míneofar freisin cad ba cheart a dhéanamh i gcás iarrthóra ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di.

Tugadh an treoir seo a leanas do na scrúdaitheoirí ar fad:

Níor mhiste do gach Príomhscrúdaitheoir Comhairleach gach a leanann seo a chur in iúl do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha. Níor mhiste do na Scrúdaitheoirí Comhairleacha é seo a leanas a chur in iúl dá Scrúdaitheoirí Cúnta:

Sa chás go dtagann scrúdaitheoir cúnta trasna ar script a bhaineann le hiarrthóir ar cuireadh socruithe speisialta ó thaobh scrúdaithe de ar fáil dó/di

- níor mhór don scrúdaitheoir cúnta a chur in iúl dá scrúdaitheoir comhairleach go bhfuil a leithéid de script le marcáil aige/aici

- caithfidh an scrúdaitheoir comhairleach a mhíniú don scrúdaitheoir cúnta go bhfuil gach gné den scéim mharcála faoi mar atá leagtha amach le cur i bhfeidhm ó thaobh mharcáil na scripte de ach amháin nach mbeidh an litriú ná gnéithe áirithe den ghramadach san áireamh

- míneoidh an scrúdaitheoir comhairleach don scrúdaitheoir cúnta go mbeifear ag déanamh fiosruithe ina thaobh seo lena chinntiú go bhfuil an scéim mharcála á cur i bhfeidhm ag an scrúdaitheoir cúnta ina leithéid de chás faoi mar ba cheart.